

II

(Komunikaty)

KOMUNIKATY INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI

w sprawie zakończenia procedury wprowadzania ograniczeń dotyczących kadmu w farbach do celów artystycznych na mocy rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2015/C 356/01)

1. WPROWADZENIE

W dniu 17 grudnia 2013 r., zgodnie z art. 69 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006⁽¹⁾ (REACH), Szwecja przedłożyła Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) dokumentację zgodną z załącznikiem XV w celu zaproponowania zakazu wprowadzania do obrotu w UE kadmu i jego związków stosowanych w farbach do celów artystycznych (kod Zharmonizowanego Systemu [3213]) i pigmentach stosowanych w farbach do celów artystycznych (kod Zharmonizowanego Systemu [3212]), oraz zakazu używania takich farb i pigmentów.

Projekt miał na celu zminimalizowanie ryzyka dla zdrowia ludzi wynikającego z narażenia z dietą na kadm, w szczególności w wyniku spożycia roślin uprawianych na gruntach, które były nawożone osadem ściekowym zawierającym kadm. Szwecja wyraziła zaniepokojenie faktem, że kadm z farb do celów artystycznych jest uwalniany do ścieków w trakcie normalnego użytkowania i podczas czyszczenia pędzli i zbiorników, a po oczyszczeniu w komunalnych oczyszczalniach ścieków pigmenty kadmowe trafiają głównie do osadu ściekowego, którego część jest stosowana w rolnictwie, aby zapewnić roślinom składniki odżywcze. Szwecja uważa, że związki kadmu mogą ostatecznie rozpuszczać się w glebie i być absorbowane przez uprawy, co skutkuje narażeniem ludzi poprzez żywność.

W dniu 26 listopada 2014 r. Komitet ECHA ds. Oceny Ryzyka (RAC) przyjął opinię⁽²⁾ na temat zaproponowanych ograniczeń zgodnie z art. 70 rozporządzenia REACH, w której stwierdzono, że udział farb do celów artystycznych w przedostawaniu się kadmu do gleby, a co za tym idzie do upraw (poprzez proces obejmujący odprowadzanie do ścieków, włączanie do osadu ściekowego stosowanego w rolnictwie i absorpcję z gleby do upraw), jest nieznaczny w porównaniu z udziałem innych źródeł. Dlatego RAC stwierdził także, że ryzyko dla zdrowia ludzi związane z uwalnianiem kadmu do ścieków spowodowane stosowaniem kadmu i jego związków w farbach do celów artystycznych jest nieznaczne.

W dniu 9 marca 2015 r. Komitet ECHA ds. Analiz Społeczno-Ekonomicznych (SEAC) przyjął opinię⁽²⁾ na temat zaproponowanych ograniczeń zgodnie z art. 71 rozporządzenia REACH, w której uznał, że – zważywszy na nieznaczne ryzyko wskazane przez RAC – koszty społeczno-ekonomiczne proponowanego ograniczenia nie są proporcjonalne do jego korzyści społeczno-ekonomicznych.

W dniu 9 kwietnia 2015 r. ECHA przedstawiła opinie RAC i SEAC Komisji zgodnie z art. 72 rozporządzenia REACH.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396 z 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ <http://echa.europa.eu/previous-consultations-on-restriction-proposals/-/substance-rev/1907/term>

2. GŁÓWNE ELEMENTY UWZGLĘDNIONE PRZEZ KOMISJĘ W OCENIE

Art. 73 ust. 1 rozporządzenia REACH stanowi, że Komisja przygotowuje projekt zmiany załącznika XVII w ciągu trzech miesięcy od otrzymania opinii SEAC, gdy istnieje niedopuszczalne ryzyko dla zdrowia człowieka lub dla środowiska wynikające z produkcji, stosowania lub wprowadzania substancji do obrotu, któremu to ryzyku należy przeciwdziałać na terytorium całej Unii.

Komisja musi zatem zbadać, czy – w świetle opinii przekazanych jej przez ECHA – warunki określone w art. 68 rozporządzenia REACH, o których mowa w art. 73 ust. 1, są spełnione w odniesieniu do proponowanego ograniczenia.

Z treści opinii obu komitetów ECHA wynika wyraźnie, że pierwszy z tych warunków nie jest spełniony. W szczególności RAC stwierdził, że obecność kadmu i jego związków w farbach do celów artystycznych sama w sobie nie prowadzi do niedopuszczalnego ryzyka dla zdrowia ludzkiego, jak uznał przedkładający dokumentację zgodną z załącznikiem XV.

Komisja zauważa, że RAC potwierdził wnioski Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 2012 r., że „narażenie z diety [na kadm] dzieci przeciętnie i dorosłych na poziomie 95. percentyla mogłoby przekraczać wskazane dla zdrowia wartości”. RAC stwierdził jednak, że bardzo niski wpływ proponowanego ograniczenia na zdrowie w odniesieniu do występowania złamań kości i raka sutka jest dość lub całkiem nieistotny dla tych wniosków, a tym samym dla usunięcia obaw dotyczących narażenia z diety na kadm przedstawionych przez EFSA.

Komisja zauważa ponadto, że RAC wziął za podstawę proponowanego ograniczenia założenie przyjęte przez Szwecję – do którego nie otrzymano żadnych uwag podczas konsultacji społecznych – że podczas stosowania 5 % farb będzie uwalniane do ścieków głównie poprzez czyszczenie wykorzystanych pędzli w zlewach, zwracając jednocześnie uwagę, że nie jest to wiarygodna wartość i przyczynia się znacznie do niepewności oceny, ponieważ nie uwzględnia dużego zróżnicowania zawartości kadmu w różnych rodzajach farb do celów artystycznych (np. farby olejne, akrylowe, wodne, gwasze).

Według RAC wytwarzany w UE osad ściekowy zawiera w sumie 16,5 ton kadmu rocznie, z czego ok. 45 % (7,4 tony) jest stosowane na użytkach rolnych. W oparciu o współczynnik uwalniania w wysokości 5 % oszacowano, że do ścieków w UE rocznie uwalniane jest 0,32 tony kadmu pochodzącego z farb do celów artystycznych, z czego większość (0,25 tony rocznie) trafia do osadu ściekowego pochodzącego z komunalnych oczyszczalni ścieków. Na użytkach rolnych stosuje się zatem 0,11 tony (45 % z 0,25 tony) kadmu pochodzącego z farb do celów artystycznych. Stanowi to 1,5 % całkowitej ilości kadmu w wytwarzanym w UE osadzie ściekowym stosowanym na użytkach rolnych.

Na podstawie tych uwag RAC stwierdził, że całkowity udział farb do celów artystycznych w przedostawaniu się kadmu do gleby, a tym samym do upraw, jest nieznaczny (mniej niż 0,1 %) w porównaniu do udziału innych źródeł (ponad 100 ton rocznie), takich jak obornik, nawozy mineralne i depozycja atmosferyczna.

Uznając, że nawet niewielkie obniżenie narażenia na kadm z jakiegokolwiek źródła w dowolnym miejscu łańcucha żywnościowego może spowodować zmniejszenie negatywnego wpływu na zdrowie, SEAC uważa, że – biorąc pod uwagę występującą niepewność – niewielkie obniżenie narażenia przewidywane w wyniku tego ograniczenia, zwłaszcza przez podany okres 150 lat, wydaje się mieć statystycznie bardzo mały wpływ (szczególnie na zdrowie publiczne), a zatem proporcjonalność i wymierne korzyści z proponowanego ograniczenia są wątpliwe.

Ponadto SEAC przyjął do wiadomości wnioski RAC, że proponowane ograniczenie nie jest uzasadnione do celu przeciwdziałania stwierdzonemu nieznacznemu ryzyku pod względem swojej skuteczności w zmniejszaniu ryzyka.

Na podstawie oceny RAC Komisja uważa, że nieznaczne ryzyko wskazane przez RAC nie stanowi „ryzyka [...], którego nie można zaakceptować” w rozumieniu art. 68 ust. 1 rozporządzenia REACH, a w rezultacie nie trzeba mu przeciwdziałać.

3. WNIOSKI

Komisja stwierdza, że w wyniku pośredniego narażenia przez środowisko poprzez uwalnianie kadmu do ścieków i stosowanie osadu ściekowego w glebach rolnych, obecność kadmu w farbach do celów artystycznych nie stwarza niedopuszczalnego ryzyka dla zdrowia ludzkiego, powodującego konieczność ograniczenia wprowadzania do obrotu kadmu i jego związków stosowanych w farbach do celów artystycznych lub ograniczenia stosowania farb do celów artystycznych zawierających kadm i jego związki.

Komisja uważa, że warunki określone w art. 68 rozporządzenia REACH, o których mowa w art. 73 ust. 1, nie są spełnione, a zatem nie przygotowuje ona projektu zmiany załącznika XVII wymagającego decyzji na mocy art. 73 ust. 2 rozporządzenia REACH. W konsekwencji procedura wprowadzania ograniczeń wszczęta przez Szwecję zostaje zakończona.

Ponieważ w tytule VIII rozporządzenia REACH zharmonizowano warunki dotyczące produkcji, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych, środki równoważne do tych, które zostały zbadane w ramach procedury stosowania ograniczeń na mocy tego tytułu i nie doprowadziły do przyjęcia nowego ograniczenia lub zmiany istniejącego ograniczenia na mocy art. 73 ust. 2 rozporządzenia REACH, nie mogą zostać utrzymane lub wprowadzone przez państwa członkowskie, chyba że pojawią się nowe dowody, które uzasadniałyby przeprowadzenie ponownej oceny.
